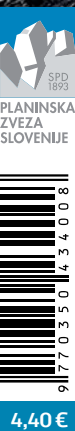

NAJSTAREJŠA SLOVENSKA REVIJA, KI ŠE IZHAJA

PLANINSKI

U E S T N I K

11
2024

TEMA MESECA

**Gremo na
odpravo**

Z NAMI NA POT

**Loška dolina
in Babno polje**

4,40 €

IZ PLANINSKE ZALOŽBE - IZDELEK MESECA DECEMBRA

PO POTEH LJUDSKIH PRIPOVEDI, Dušica Kunaver in Irena Mušič Habjan

Vodnik za družine z otroki (od najmlajših do najstnikov) nas vodi ob bregovih Save – od ljubljanskega zmaja do podkorenske pehtré babe – po desnem bregu reke navzgor in po levem bregu reke nazaj v Ljubljano. Dolga stoletja je ljudstvo, ki je živelo v teh krajih, iskalo in tudi našlo odgovore na vprašanja:

Le kdo je zgradil tako velike gore? Velikani!

Kdo povzroča potrese? Zmaji!

Kdo pa je napolnil Blejsko jezero? Vile!

Zakaj so Triglavske gore tako kamnite in razrite? Razril jih je užaljeni Zlatorog s svojimi zlatimi rogovi.

Pri knjigi je sodelovala poznavalka ljudske dediščine Dušica Kunaver.

Format: 165 x 240 mm, 208 strani, trda (italijanska) vezava

CENA: V času od 1. 12. 2024 do 31. 12. 2024 lahko vodnik kupite po akcijski ceni s 40-odstotnim popustom: 20,94 €* (redna cena: 34,90 €*).

*DDV je obračunan v ceni. Stroške poštnine plača naročnik.

NOVO V PLANINSKI TRGOVINI

ISKRÍ SE BESEDA, Žarko Rovšček, Tone Škarja

Škarjeva literarna zapuščina nam daje ponovno priložnost, da sežemo v globino njegovih življenjskih modrosti, razmišljanja in njegovih iskrih odzivov na dogajanje okrog njega. Pouči pa nas tudi o tem, da alpinizma ne preveva zgolj romantika. Velikokrat je v ozadju blestečih dosežkov v domačih in tujih gorah tudi trd spopad osebnosti, soočenje različnih mnenj in pogledov na njegov razvoj, kar se kaže predvsem pri prizadevanju za ustreznejši delež iz – vsaj po mnenju alpinistov – vselej preskromnih državnih in sponzorskih sredstev.

Naj tudi po Tonetovem odhodu še naprej neti njegov pronicljivi duh, naj se iskrí njegova beseda!

I N F O R M A C I J E · N A K U P · N A R O Č I L A

PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE, PLANINSKA TRGOVINA PZS

NA SEDEŽU Ob železnici 30a, Ljubljana, v času uradnih ur
(v ponedeljek in četrtek od 9. do 15. ure, sredo od 9. do 17. ure, petek od 9. do 13. ure; odmor za malico 10.30–11.00).

PO POŠTI p. p. 214, SI-1001 Ljubljana

PO TELEFONU 01 43 45 684 v času uradnih ur brezplačna telefonska številka 080 1893 (24 ur na dan, vse dni v letu)

PO FAKSU 01 43 45 691

E-NAROČILA trgovina@pzs.si ali spletna trgovina PZS: <http://trgovina.pzs.si>.

SLOVENSKI PLANINSKI MUZEJ

Triglavska cesta 49, 4281 Mojstrana • telefon: 08 380 67 30 • faks: 04 589 10 35 • e-naročila: info@planinskimuzej.si

IZDAJATELJI IN ZALOŽNIK

Planinska zveza Slovenije

ISSN 0350-4344

Izhaja osemnajstega v mesecu.

Planinski vestnik objavlja izvirne prispevke, ki še niso bili objavljeni nikjer drugje. 124. letnik

NASLOV UREDNIŠTVA

Planinska zveza Slovenije

Uredništvo Planinskega vestnika

Ob železnici 30a, p. p. 214

SI-1001 Ljubljana

T: 01 434 56 90, F: 01 434 56 91

E: pv@pzs.si

www.planinskivestnik.com

www.pvkazalo.si

www.facebook.com/planinskivestnik

ODGOVORNI UREDNIK

Vladimir Habjan

UREDNIŠKI ODBOR

Emil Pevec (tehnični urednik), Marta Krejan Čokl, Zdenka Mihelič, Irena Mušič Habjan, Mateja Pate, Dušan Škodič, Tina Leskošek, Mire Šteinbuch

ZUNANJI SODELAVCI

Peter Šilak, Miha Pavšek

LEKTORIRANJE

Marta Krejan Čokl, Mira Hladnik, Vera Šeško, Sonja Čokl, Darja Horvatič (korektorica)

OBLIKOVANJE

Mojca Dariš

GRAFIČNA PRIPRAVA IN TISK

Schwarz print, d. o. o.

Tiskano na NEO MATT papirju, Triglav papir

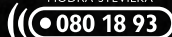
NAKLADA: 4200 izvodov

Prispevke, napisane s računalnikom, pošiljajte po elektronskem mediju na naslov uredništva ali na elektronski naslov. Posilanih prispevkov ne vračamo. Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročeni prispevkov v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi možnostmi. Mnenje avtorjev ni nujno tudi mnenje uredništva in PZS. Kopiranje revije ali posameznih delov brez privolitve izdajatelja ni dovoljeno.

Naročanje

Po pošti na naslov: Planinska zveza Slovenije, Ob železnici 30a, p. p. 214, SI-1001 Ljubljana, po elektronski pošti na naslov: pv@pzs.si ali po telefonu 080 1893 (24 ur na dan) in na naslovu: <https://clanarina.pzs.si/vestnik.php>.

MODRA ŠTEVILKA

Transakcijski račun PZS

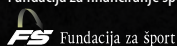
IBAN: SI56 6100 0001 6522 551

SWIFT: HDLSI22

DELAVSKA HRANILNICA D.D. LJUBLJANA

Naročnina 44 EUR, 68 EUR za tujino, posamezna številka 4,40 EUR, poletna številka 5,50 EUR. Člani PZS so upravičeni do 25 % popusta na letno naročnino Planinskega vestnika (33,00 EUR). Reklamacije upoštevamo dva meseca po izidu številke. Ob spremembi naslova navedite tudi stari naslov. Upoštevamo samo pisne odgovore do 1. decembra za prihodnje leto.

Program informiranja o planinski dejavnosti sofinancirata Ministrstvo za šolstvo in šport RS in Fundacija za financiranje športnih organizacij v RS.

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI

Drugi dan prvega vzpona na Nanada Shori, 6344 m.

V ozadju vzhodni vrh Nanda Devi.

Foto Marko Prezelj

Uredništvo Planinskega vestnika skrbno preverja vse članke in točnost v reviji objavljenih opisov poti, ki praviloma vključujejo opozorila na nevarnosti in možne pasti obiskovanja gora. Žal pa je vsak opis vedno subjektiven, poleg tega se objektivne težave na terenu lahko spreminjajo iz dneva v dan, celo iz ure v uro. Zato uredništvo revije in Planinska zveza Slovenije ne moreta prevzeti nobene odgovornosti za morebitne poškodbe ali materialno škodo, ki bi jih utrpel kdorkoli zaradi hoje in plezanja po gorah po navodilih iz te revije.

Zakaj odprava ni (le) plezanje

Viki Grošelj, Slovenec z desetimi preplezanimi osemtisočaki in prvi Slovenec, ki se je povzpel na najvišje vrhove vseh kontinentov, pravi, da se je z vsake odprave vrnil drugačen. In vsakič znova ga je vleklo na novo. O odpravah, ki s strogo objektivnega vidika niso bile uspešne, Grošelj nikoli ne piše kot o neuspehu, ampak zgolj kot o enem od nedoseženih ciljev. Kar nam daje slutiti, da o odpravi nikoli ne govori kot o doseženem vrhu ali preplezani steni, ampak bolj o vsem tistem, kar ločuje odpravo od golega potovanja ali plezanja. Oktobrska številka *Planinskega vestnika* je posvečena odpravam naših alpinistov, ki pritrjujejo Grošljevi misli. Iskali smo povezavo med tremi na videz popolnoma različnimi odpravami, ki pa so alpinistom pustile globok pečat in mogoče celo postavile temelj uspešnejšim odpravam, ki šele prihajajo.

Gregor Šegel je z Markom Prezljem konec lanskega leta poskušal splezati na Mukut Parbat. Člani PK Rifnik Šentjur so raziskovali Zanskar, o sedemdnevem vzponu na Gašerbrum III Aleša Česna in Toma Livingstona so poročali svetovni mediji. Skoraj zagotovo ste brali o mednarodni odpravi na Nanda Devi East, kamor je s soplezalca, z gruzijskim in francoskim alpinistom, julija letos skušal splezati Marko Prezelj. Še vedno odmeva – in še dolgo bo – odprava štirih naših alpinistk, ki so septembra v Himalaji preplezale štiri prvenstvene smeri, od katerih najbolj izstopa smer na Lalung I. O teh dveh boste brali v prihodnjih številkah *Planinskega vestnika*, na naslednjih straneh vam predstavljamo prve tri. Različni cilji, različna stopnja težavnosti, različni rezultati z vidika objektivnega merjenja uspešnosti glede na dosežene zastavljene cilje.

Pa je cilj vedno vrh ali preplezana stena? Odprava je po mnenju številnih plezalk in plezalcev tudi eden izmed najbolj neposrednih načinov spoznavanja samega sebe, svojih meja, vrednot in še česa. Tej misli lahko pritrdim tudi sama. Upam si celo trditi, da je nemogoče, da tako prvinska izkušnja, kot je alpinistična odprava, ne bi vplivala na vse, kar neizbežno pride za njo – na vrnitev v vsakdanje življenje, med vsakdanje skrbi, dirko s časom, družinske obveznosti in vse tisto, kar med odpravo ne obstaja, saj se življenje tam skrči na iskanje najbolj optimalnega načina varnega napredovanja proti cilju, skrb za dovolj opreme v nahrbtniku in seveda skrb za nujne življenjske potrebe: taljenje vode za čaj ter prehranjevanje.

Kadar šteje preživetje, je življenje najdragocenejše. Ko imaš malo, a vendar toliko, da preživiš, imaš vse. Če se znaš obrniti in se odreči cilju, da bi ostal živ, si našel dovolj modrosti, da lahko to v metaforičnem smislu narediš tudi takrat, ko se nekje daleč iz doline oziraš proti zasneženim vrhovom in razmišljaš, kdaj se boš lahko vrnil tja. Spoznanje, ki je v življenju zares nekaj vredno, za sabo vedno skriva doživetje, ki nas je do njega pripeljalo. Odprave jih ponujajo veliko, a hkrati pogosto ponujajo več vprašanj, kot je odgovorov. To je njihov čar, njihova draž, ki jo lahko najdemo na vrhu sveta ali pa veliko niže v krajih, o katerih vemo malo ali nič.

Naj Grošljevemurazmišljanju dodam še svojo misel; če se boste s take ali drugačne odprave vrnili bogatejši – a ne v materialnem smislu – potem je odprava uspela, pa če ste dosegli zastavljeni cilj ali ne. In ravno to je bistvo odprave.

4

8

13

20

24

27

UVODNIK

1 **Zakaj odprava ni (le) plezanje**

Marta Krejan Čokl

GREMO NA ODPRAVO

4 **Proti toku Gangesa**

Gregor Šegel

GREMO NA ODPRAVO

8 **Urh Šestih zvezd**

Boštjan Dečman

INTERJUJ

13 **Aleš Česen**

Julija Šuligoj

PLANINSKI SPOMINI

20 **Nepozabna pot do smaragdnih jezer**

Tone Vidrgar

IZLET

24 **Korenine**

Mojca Volkar Trobevšek

ZGODOVINA PRVEGA PRISTOPA NA EVEREST

27 **Do kod je prišel ta čevljev?**

Dušan Škodič

Z NAMI NA POT

30 **Dežela ostrnic**

Franci Horvat

30

41

47

50

53

54

**USEBINE USEH
PLANINSKIH VESTNIKOV
OD LETA 1895 DALJE NA
WWW.PUKAZALO.SI**

INTERJUJ

41 **Billi Bierling**

Mire Steinbuch

GORSKO REŠEVANJE

47 **Spust po Gamsovi grapi**

Vladimir Habjan

ZDRAVJE

50 **Pazi, kača!**

Petra Zupet

STRIP

53 **Podcenjevanje gora**

Ažbe Polšak

ODMEV TIŠINE

54 **Ikona kosovskega visokogorja**

Valentin Batalaku

KULTURNA DEDIŠČINA

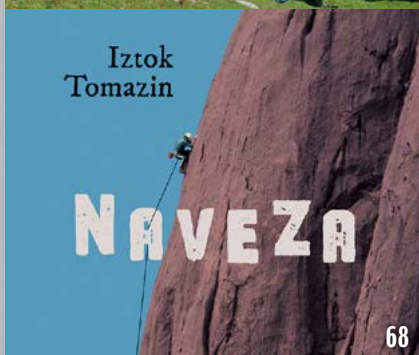
60 **Prenovljena vila Kredarica**

Miha Pavšek

ALPINISTI VETERANI

62 **Množica novih članov**

Irena Mušič Habjan

FESTIVAL ALPINIZMA 2024

64 **Znanje in druženje na enem mestu**

Tina Leskošek

OBLETNICE

66 **Blejsko društvo praznovalo**

Rado Urevc

LITERATURA

68 **Povabilo na nesluteno pustolovščino**

Vladimir Habjan

70 LITERATURA

72 PLANINSKA ORGANIZACIJA

75 NOVICE

76 PISMO

Naročilo na Planinski vestnik

Brezplačna številka
24/7: 080 18 93
01 43 45 684
trgovina@pzs.si
Ljubljana,
Ob železnici 30a

e-PLANINSKI

U E S T N I K

Od novembra tudi kot e-revija